

свідомості, є, разом з тим, цілісним виразом всієї структури свідомості, а не лише її пізнавальних функцій. Потрібно пам'ятати, що цінності і ціннісне знання – необхідний внутрішній елемент не тільки соціально-гуманітарної науки, але так само природничонаукового і, особливо, враховуючи тотальність економічної сфери, економічного знання.

Список використаних джерел

1. Ананьин О.И. Структура экономико-теоретического знания: Методологический анализ./О.И. Ананьин – М.: Институт экономики, 2005. – 244 с.
2. Ананьин О.И. Экономика: наука и/или искусство // Вопросы экономики. – 2007. - № 11. – С. 4-24.
3. Гальчинский А.С. Экономическая методология. Логика обновления: Курс лекций. / А.С. Гальчинский– К.: «АДУФ-Україна», 2010. – 572 с.
4. Лебедев С.А. Уровни научного знания /С.А.Лебедев // Вопросы философии. – 2010. – № 1. – С. 59 – 70.
5. Лоусон Т. Современная «экономическая теория» в свете реализма / Т. Лоусон // Вопросы экономики. – 2006. - № 2. – С. 77-98.
6. Маршалл А. Основы экономической науки./ А. Маршалл – М.: Эксмо, 2008. – 832 с.
7. Степин В.С. Философия и эпоха цивилизационных перемен / В.С. Степин // Вопросы философии. – 2006. - № 2. – С. 19-30.
8. Швырев В.С. Теоретическое и эмпирическое в научном познании./ В.С. Швырев – М.: Наука, 1978. – 311 с.

УДК 664.31:658.589

БАЛДЖИ М.Д.,
к.геогр.н., доцент,
ПОЛЩУК В.С.,

Одеський державний економічний університет,
аспірант

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОЛІЙНО-ЖИРОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. У статті розглянуто проблеми управління інноваційною діяльністю олійно-жирових підприємств і запропоновано механізм управління цих підприємств за рахунок впровадження інноваційної діяльності; розкрито основну сутність структурних елементів механізму та визначено порядок їх взаємодії.

Ключові слова: інноваційна діяльність, механізм управління, підприємства, олійно-жирова галузь, стратегія.

Annotation. The article deals with managing innovative activities oil and fat companies and the mechanism of these enterprises by introducing innovative activity, revealed the basic nature of the structural elements and defined the mechanism of their interaction.

Key words: innovation, management mechanism, enterprise, oil and fat industry, strategy.

Постановка проблеми. Ефективне функціонування будь-якого господарюючого суб'єкта не можливе без чіткого механізму його управління. Саме безперервний процес взаємоузгодження та взаємодії елементів механізму дозволяє підприємствам активно розвиватись та конкурувати на ринку в теперішніх умовах [1, с. 42].

Особливістю функціонування олійно-жирових підприємств є постійна залежність від сукупності чинників і конкурентної боротьби. Тому особливого значення набувають питання, пов'язані з налагодженням комплексної системи управління інноваційною діяльністю на підприємствах, яка спрямовувалася б на безперервному виробленні нововведень. Забезпечення конкурентних переваг олійно-жирових підприємств має формуватися не тільки на змінах у зовнішньому середовищі, але й попереджувати їх шляхом зміни власної поведінки, впровадженням у виробництво нового обладнання, випуску більш якісної продукції.

Основним завданням олійно-жирових підприємств є вирішення їх інноваційного розвитку та здатності протистояти несприятливим ситуаціям. Це говорить про те, що для підприємств олійної галузі необхідно формування механізму управління, який забезпечує інноваційний розвиток підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню управління інноваційною діяльністю на підприємствах присвятили праці такі вітчизняні та зарубіжні економісти як І.Т. Балабанова, П. Л. Зеленова, Н.В. Краснокутської, О.С. Ломакіна, В.Є. Сапелкіна, В.П. Соловйова, Р.А. Фатхутдінова, Й. Шумпетера та інших. Аналіз наукових праць свідчать, що сьогодні основна увага приділяється дослідженню особливостей розвитку інноваційної діяльності в цілому, тоді як недостатньо вивченими залишаються питання управління інноваційною діяльністю на підприємствах олійно-жирової галузі.

Метою дослідження є розробка механізму управління олійно-жирових підприємств за рахунок впровадження інноваційної діяльності до їх функціонування та розкриття основної суті структурних елементів механізму й порядку їх взаємодії.

Основні результати дослідження. Одним із важливих чинників ефективного функціонування підприємств є успішне здійснення інноваційної діяльності. Проте, для цього необхідно відповідний досвід управління новачками та наявність ефективного дієвого механізму управління інноваційною діяльністю.

Формування механізму управління інноваційною діяльністю необхідно розпочати з понять «управління» і «механізм». Розглядаючи термін «управління» слід відзначити, що підходів до його визначення досить багато. Так, з погляду більшості вчених суть управління полягає в сукупності дій. У сучасних економічних словниках під «управлінням» розуміють циклічний процес, а в інших – функцію організованих систем. Причина таких відмінностей полягає в різноманітності сфер використання даного поняття. У загальному випадку, розглядаючи управління як складову розвитку різних галузей, передбачається наявність єдиної системи дій з планування, організації, мотивації, контролю і регулювання процесів господарювання шляхом взаємозв'язку цих функцій і їх безперервного впливу на керований об'єкт [2, с.17].

Широко останнім часом використовується поняття «механізм». У загальному випадку механізмом слід вважати набір будь-яких елементів. Основними відмінностями при визначенні механізму є формування складу та структури тих елементів, набір яких залежить від сфери його використання. Механізм управління інноваційною діяльністю підприємства є елементом загальної системи управління підприємством, який забезпечує вплив на чинники, від стану яких залежить результат діяльності керованого об'єкта.

Олійно-жирова галузь на сьогоднішній день є одним з найбільш розвинутих серед галузей агропромислового комплексу України. Її підприємства є рентабельними та доходними, а продукція яких формує значну частину українського експорту.

Збереження стабільного позитивного приросту продукції в цій галузі потребує постійного техніко-технологічного оновлення підприємств, тому що недостатній рівень розвитку технологічної бази, притаманний багатьом структурним підрозділам цього виду діяльності, становить проблему, яка вимагає активізації інноваційної діяльності [3, с. 327].

Розробку механізму управління інноваційною діяльністю олійно-жирових підприємств можна представити у вигляді схеми, яка містить сукупність взаємопов'язаних функціональних підсистем, кожна з яких виконує відповідну функцію з управління керованим об'єктом (рис.1). До них запропоновано віднести:

1. Оцінку діяльності підприємств. На цьому етапі оцінюється сучасний стан обраного підприємства, виробничі процеси на ньому, тобто все те, що має суттєве значення для керівництва задля впровадження інноваційної діяльності.

2. Встановлення мети діяльності підприємства. Мета, яку перед собою ставить підприємство, повинна бути чітко продумана та визначені основні засоби для її досягнення. Наприклад, отримання додаткового прибутку, покращення ефективності роботи або підвищення конкурентоспроможності.

3. Аналіз інноваційної діяльності підприємства. До його складу входять чинники формування інноваційної стратегії підприємства. Саме вони впливають на виконання поставлених перед підприємством завдань та досягнення цілей. Сукупність внутрішніх (кваліфікація і досвід керівників, фахівців та робітників, мотивація праці, система управління якістю; стан обладнання; використання технологій; ступінь резервування виробничих потужностей і виробничих площ, їх гнучкість; місце розташування підприємства, наближеність до транспортних вузлів і джерел сировини та комплектуючих; фінансова стійкість, забезпеченість ресурсами) та зовнішніх (бюджетна, фінансово-кредитна і податкова системи; дії органів влади; конкуренція; політична, економічна, демографічна, соціальна, екологічна ситуації та їх зміни; міжнародні економічні зв'язки та торгівля) чинників має розглядатися як рушійна сила формування механізму управління інноваційним розвитком підприємств олійно-жирової галузі.

4. Планування та прогнозування інноваційної діяльності підприємства. Під плануванням слід розуміти визначення завдань на підприємстві, методів їх досягнення, термінів і послідовності реалізації, виявлення матеріальних трудових і фінансових ресурсів для вирішення поставлених завдань. При цьому планування сприяє зниженню ризику, який є невід'ємною негативною рисою інноваційної діяльності. Управління здійснюється відповідно до розробленої стратегії інноваційної діяльності розвитку підприємства, яка ґрунтується на результатах прогнозування інноваційної діяльності.

Стратегія інноваційної діяльності на підприємстві включає низку взаємозв'язаних елементів і процедур. Це визначення цілей і завдань, формування пріоритетів інноваційної діяльності і розробка оптимального портфеля інновацій, які мають пріоритетне значення для успішної господарської діяльності, а також оцінка й аналіз впливу інновацій на перспективи розвитку підприємства

При розробці інноваційної стратегії підприємств має місце розгляд різних чинників, які впливають на її формування та оцінку всієї сукупності зовнішніх і внутрішніх аспектів. До них слід віднести аналіз конкурентоспроможності та якості продукції і аналіз доцільності впровадження інновацій, які визначають задоволення споживача якістю продукції, чи відповідає вона вимогам ринку, чи є на неї попит, а також можливість визначити наскільки раціональною буде інновація в даний час і чи варто її впроваджувати взагалі.

5. Організацію і контроль реалізації стратегії інноваційної діяльності, які має здійснювати керівництво підприємства.

Вірна розробка стратегії забезпечує сталий інноваційний розвиток підприємства на всіх стадіях діяльності і сприяє підвищенню його конкурентоспроможності.

Сьогодні у олійно-жирової галузі відбувається нагромадження застарілої техніки та обладнання, відсутні достатні джерела для відтворення основних засобів, що призводить до низької продуктивності праці,

високих цін і низької якості продукції. Тому в основу зростання конкурентоспроможності та економічної ефективності цієї галузі має бути покладено постійне і більш швидке оновлення основних засобів, що вимагає від підприємств впровадження нововведень.

Запропонований механізм управління інноваційною діяльністю для олійно-жирових підприємств ставить за мету подолання технологічного й технічного відставання підприємств та підвищення технічного рівня виробництва, що забезпечує конкурентоспроможність продукції за ціною і якістю та витіснення з вітчизняного ринку аналогічних товарів.

Отже, механізм управління інноваційною діяльністю, виступає цілісною системою, яка містить сукупність взаємопов'язаних функціональних підсистем, кожна з яких виконує відповідну функцію з управління керованим об'єктом. Кожна з цих підсистем складається зі складових, ефективне функціонування яких дозволяє якісно управляти об'єктом.

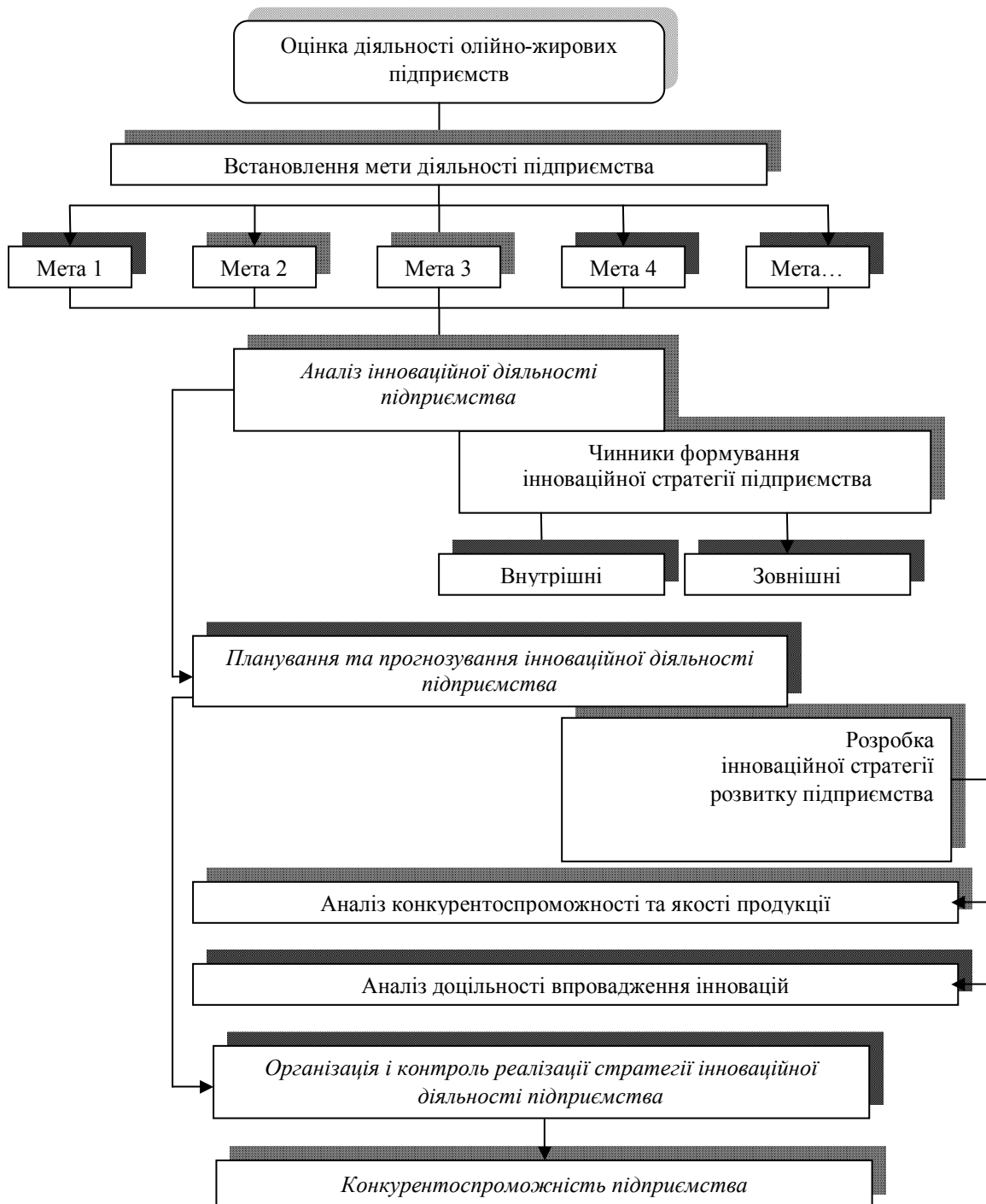

Рис 1. Схема механізму управління інноваційною діяльністю олійно-жирових підприємств

Висновки. Створення збалансованої системи показників на кожному із етапів інноваційної діяльності підприємств олійно-жирової галузі надасть можливість комплексно оцінити інноваційну діяльність

підприємств, здійснювати ефективний контроль за протіканням інноваційних процесів та управління ними. Умовою успішного здійснення інноваційною діяльністю на підприємстві є вибір та розробка стратегії розвитку. Цілі й пріоритети інноваційної стратегії визначаються виходячи із загальної стратегії підприємства і можуть відображати потреби розв'язання таких проблем, як: кардинальне підвищення якості виготовленої продукції, забезпечення її конкурентоспроможності на вітчизняному і світовому ринку; скорочення до максимально можливого рівня витрат ручної праці, поліпшення умов і безпеки праці. Розроблена схема механізму управління інноваційною діяльністю олійно-жирових підприємств дасть можливість раціонально поєднати та використати всі ресурси підприємств з метою відкриття нових перспектив.

Список використаних джерел

1. Ілляшенко Н.С. Механізм управління підприємством на засадах інноваційного маркетингу / Н.С.Ілляшенко // Механізм регулювання економіки. – 2009. – №4 Т.2 (44). – С. 42 – 47.
2. Кравченко С.І., Парвіна Т.Г. Теоретичні основи формування механізму управління інноваційною діяльністю / С.І. Кравченко, Т.Г. Парвіна // Економіка промисловості. – 2008. – № 43. – С.17 – 23.
3. Інноваційна активність діяльності підприємств харчової промисловості [Електронний ресурс] / Т.Л.Товста // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – 2008. №628. – С. 327. – Режим доступу до журн.: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/VNULP/Ekonomika/2008_628/51.pdf

УДК 342.9(477)

ШАТКОВСЬКИЙ Я.М.,

Інститут законодавства Верховної Ради України,
завідуючий сектором кодифікаційних робіт, к.ю.н.

ІНСТИТУТ МЕДІАЦІЇ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ РЕПРОДУКТИВНИХ ПРАВ ГРОМАДЯН

***Анотація.** Про цивілізованість будь-якого суспільства свідчать можливості та порядок вирішення спорів та конфліктів, як у самому суспільстві так і поза ним. Останнім часом спостерігається тенденція до підвищення інтересу науковців, до проблематики правового регулювання медичної діяльності. Не є винятком і захист репродуктивних прав громадян, а саме порядок захисту зазначених прав з метою подальшої реалізації.*

***Ключові слова:** репродуктивне здоров'я, медіація, конфлікт, Конвенція, судова система, становлення, досудовий захист прав.*

***Annotation.** About the civilization of any society and suggest possible procedure to solve disputes and conflicts, both within the community and beyond. Recently, a trend of increasing interest of scientists to problems of legal regulation of medical activity. Not an exception and protection of reproductive rights, namely the order of protection of these rights in order to further implementation.*

***Keywords:** reproductive health, mediation, conflict, the Convention, the judicial system, development, pre-trial rights.*

Регульовані складним комплексом біологічних, психологічних, духовних та соціальних законів, репродуктивні процеси в усі часи представляли інтерес для їх вивчення. В даний час одним з актуальних є питання правового регулювання даного феномена. Свідченням цього може слугувати поява в міжнародних документах і науковій літературі концепту «репродуктивні права» людини. Термін «репродуктивний» походить від латинського слова — *production* – відтворення [1, с. 217]. У межах даної публікації обмежимося тільки етимологічним тлумаченням зазначеного терміна, бо для більш повного розуміння сутності репродуктивних прав необхідно, також проаналізувати положення міжнародних актів, а також зміст норм українського законодавства та бачення провідних дослідників.

Аналіз спеціальної літератури свідчить проте, що серед науковців та дослідників в даний час немає єдності у визначенні репродуктивних прав. Більш того, дана категорія є новою для української правової системи. Найбільш поширеною є точка зору відповідно до якої репродуктивні права це – «комплексний інститут» [2, с. 15], «совокупность правомочий».

Проте ряд вчених виходить з того, що репродуктивні права це – «одно из современных искажений свободы», «система взглядов, предполагающая приоритет половой и социальной реализации личности над заботой о будущем духовном и физическом здоровье общества, о его нравственной устойчивости» [3].

У межах першого підходу одні дослідники вважають, що репродуктивні права це – «невід'ємний компонент особистих прав та свобод». Інші вчені вважають, що «репродуктивные права не могут рассматриваться в настоящее время как неотъемлемые общепризнанные права» [4, с. 12].

Деякі дослідники пропонують визначити їх як права, «що мають суто особистісний характер», та віднести до так званих соматичних прав. Вчені дають тільки характеристику, а не визначають зміст репродуктивних прав. Він конкретизується у міжнародних документах.

Для міжнародного права репродуктивні права та репродуктивне здоров'я не є новими концепціями. Так, у Декларації з народонаселення 1966 року право на планування сім'ї розглядається в якості одного з основних